

Lønns- og arbeidsvilkår

UTDANNINGS
FORBUNDET

Nordland

Hva ligger i ordet «arbeidsvilkår»?

Stortinget vedtar lover

Avtaler inngås mellom partene i arbeidslivet

Avtalestrukturen

Hovedavtalen (HA)

Hovedtariffavtalen (HTA)

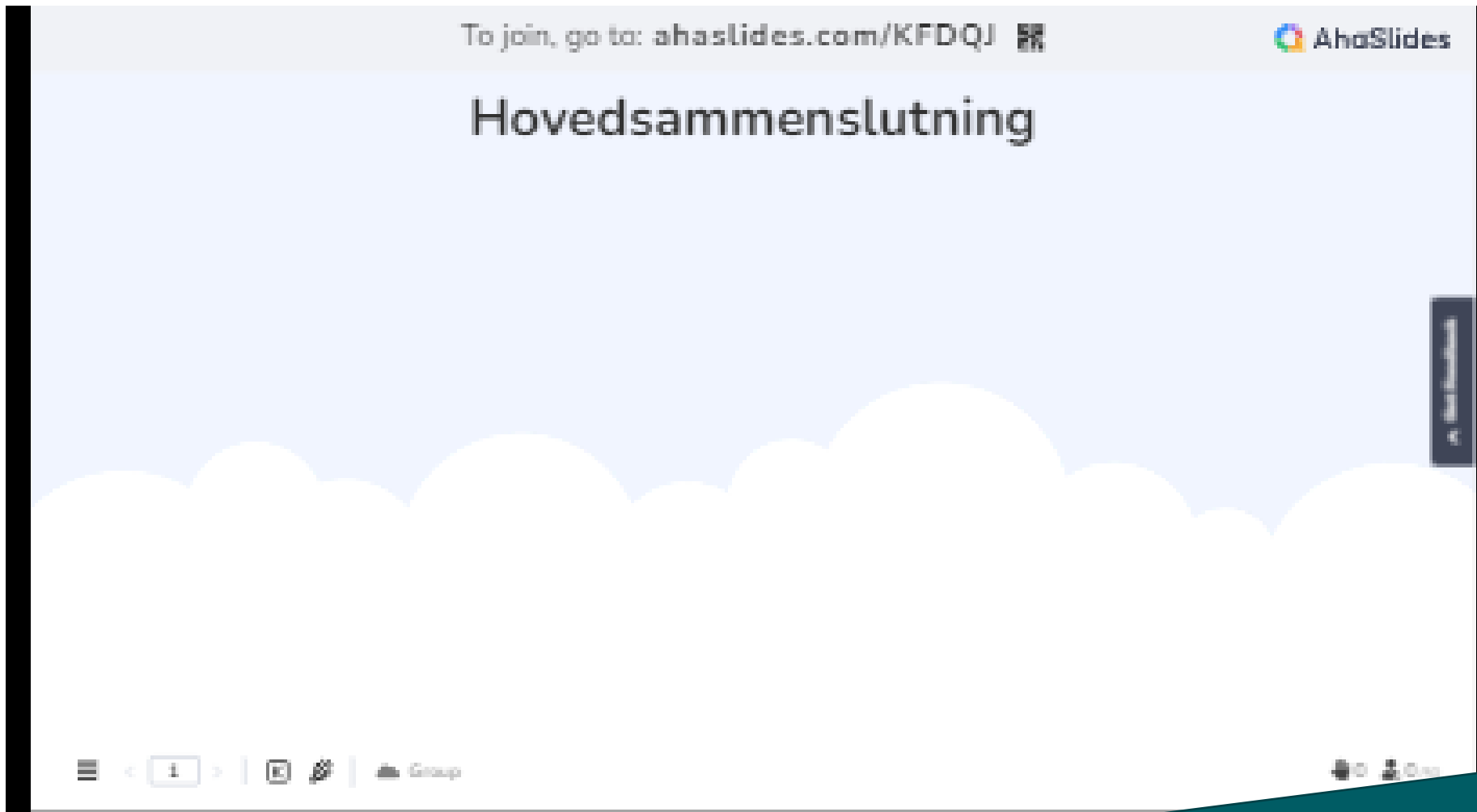
Sentrale generelle
særavtaler (SGS)

Sentrale
forbundsvisse
særavtaler (SFS)

Lokale særavtaler

Hovedsammenslutninger Forhandlingssammenslutning

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

Når organisasjonene organiserer seg

Forhandlingssammenslutninger

- UNIO
- YS
- AKADEMIKERNE
- LO

Hvordan organiserer arbeidsgivere seg?

Arbeidsgiverforening

- Er en sammenslutning av arbeidsgivere
- Har til formål å ivareta deres interesser overfor arbeiderne
- Ble dannet som en reaksjon på arbeidernes sammenslutning til fagforeninger
- Hensikten var å hindre at fagforeningene tiltvang seg forbedringer i lønns- og arbeidsvilkår overfor en og en arbeidsgiver.

Arbeidsgiverforeninger

- **KS** (Kommunesektorens interesseorganisasjon)
- **PBL** (Private barnehagers landsforbund)
- **SPEKTER** (Helseforetak, Studentsamskipnader, posten, NRK, museer m.m.)
- **VIRKE** (handel, kunnskap, teknologi, reiseliv, service, helse, omsorg, utdanning, m.m.)
- **NHO** (Bedrifter av alle størrelser, barnehager, skoler m.m)

- **Arbeidsvilkår**
 - Setter rammer for hvilke forhold vi arbeider under
 - Hvilken lønn vi får
 - Hvilken arbeidstid vi har
 - Hvilke rettigheter og plikter vi skal forholde oss til
- **Avtaler i arbeidslivet inngås mellom partene i arbeidslivet.**
 - Hovedsammenslutninger/fagforeninger på den ene siden
 - Arbeidsgiverorganisasjoner/arbeidsgivere på den andre siden.
- Uten avtaler mellom arbeidsgiver og arbeidstakersiden mister vi viktige rettigheter

Vi utdanner Norge 2025-2027

- Bærekraftig arbeidsliv
- Lønnsutvikling og lønnsnivå
- Sentral og lokal lønnsdannelse
- Tariffavtaler ved alle skoler og barnehager
- Arbeidstid
- Livsfasetilpasset arbeidsliv
- Arbeidsmiljø
- Pensjon

God utdanning krever godt kvalifiserte lærere, lærerutdannere, ledere og ansatte i støttesystemene

- Lønnsforskjeller offentlig – privat
- Likestillingskamp

Likelønnsdagen

18. NOVEMBER

Vi markerer Likelønnsdagen den 18. november som et symbol på at kvinner fra denne datoen og ut året i prinsippet jobber gratis.*

LÆRERE TAPER LØNN

Tabell: Lønnsutvikling i kommunene 2017-2021

ÅR	LÆRERE (SKOLE)	ANDRE ANSATTE	DIFFERANSE
2021	2,3 %	2,8 %	- 0,5 %
2020	1,2 %	1,9 %	- 0,7 %
2019	3,0 %	3,7 %	- 0,7 %
2018	2,8 %	3,0 %	- 0,2 %
2017	2,2 %	2,5 %	- 0,3 %

UTDANNINGSFORBUNDET

Kvinnedominerte yrker

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkestyret

Sykepleier
92% kvinner

Lærer
73% kvinner

Barnehagelærer
91% kvinner

Bibliotekar
82% kvinner

Fysioterapeuter
78% kvinner

Radiografer
73% kvinner

Ergoterapeuter
89% kvinner

Tannpleier
97% kvinner

God utdanning krever godt kvalifiserte lærere, lærerutdannere, ledere og ansatte i støttesystemene

- Lønnsforskjeller offentlig – privat
- Likestillingskamp
- Rekruttere og beholde
- «Våre» statlige stillinger lavere lønnsutvikling enn gjennomsnitt
 - Nødvendig for å rekruttere lærere med solid erfaring

Sentral og lokal lønnsdannelse

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

- Ønsker prosentvise, generelle tillegg
- Lønnssystem må bygge på
 - Utdanning
 - Kompetanse
 - Ansvar
- Lønnssystem for barnehagelærere må også sikre uttelling for videreutdanning
- Mot individuell lønnsdannelse på bakgrunn av resultat og prestasjon
- Ulike lønnskrav:
 - Ved tilsetting
 - Særskilte forhandlinger – nye og endrede oppgaver
 - Kompetanse

Lønnstabell

Garantilønnstabell Kapittel 4 - KS

Stillingsgrupper		Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet - pr. 1.5.2024					
			Garantilønn	6 år Ans.tillegg	8 år Ans.tillegg	10 år Ans.tillegg	16 år Ans.tillegg
Gruppe 1	Stillinger uten særskilt krav til utdanning	Tillegg for ans.	382 500	3 000	8 100	46 300	39 800
		Laveste årslønn		385 500	393 600	439 900	479 700
	Fagarbeiderstillinger/ tilsv. fagarbeiderstillinger	Tillegg for ans.	437 300	4 200	11 400	43 800	16 400
		Laveste årslønn		441 500	452 900	496 700	513 100
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	Tillegg for ans.	459 300	4 200	11 400	41 800	17 800
		Laveste årslønn		463 500	474 900	516 700	534 500
	Stillinger med krav om fagbrev og 2-årig fagskoleutdanning	Tillegg for ans.	459 300	4 200	11 400	41 800	17 800
		Laveste årslønn		463 500	474 900	516 700	534 500
	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	507 400	10 200	10 200	50 800	17 800
		Laveste årslønn		517 600	527 800	578 600	596 400
Gruppe 2	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	548 400	11 800	20 200	24 200	22 800
		Laveste årslønn		560 200	580 400	604 600	627 400
	Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	584 000	9 000	13 100	32 300	47 000
		Laveste årslønn		593 000	606 100	638 400	685 400
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	Tillegg for ans.	614 100	14 600	10 500	34 200	71 700
		Laveste årslønn		628 700	639 200	673 400	745 100
	Lektor med tilleggsutdanning	Tillegg for ans.	633 600	13 900	13 300	34 200	83 000
		Laveste årslønn		647 500	660 800	695 000	778 000

Lønnstabell

Garantilønnstabell Kapittel 4 - KS

Stillingsgrupper		Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet - pr. 1.5.2024					
			Garantilønn	6 år Ans.tillegg	8 år Ans.tillegg	10 år Ans.tillegg	16 år Ans.tillegg
Gruppe 1	Stillinger uten særskilt krav til utdanning	Tillegg for ans.	382 500	3 000	8 100	46 300	39 800
		Laveste årslønn		385 500	393 600	439 900	479 700
	Fagarbeiderstillinger/ tilsv. fagarbeiderstillinger	Tillegg for ans.	437 300	4 200	11 400	43 800	16 400
		Laveste årslønn		441 500	452 900	496 700	513 100
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	Tillegg for ans.	459 300	4 200	11 400	41 800	17 800
		Laveste årslønn		463 500	474 900	516 700	534 500
	Stillinger med krav om fagbrev og 2-årig fagskoleutdanning	Tillegg for ans.	459 300	4 200	11 400	41 800	17 800
		Laveste årslønn		463 500	474 900	516 700	534 500
Gruppe 2	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	507 400	10 200	10 200	50 800	17 800
		Laveste årslønn		517 600	527 800	578 600	596 400
	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	548 400	11 800	20 200	24 200	22 800
		Laveste årslønn		560 200	580 400	604 600	627 400
	Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	584 000	9 000	13 100	32 300	47 000
		Laveste årslønn		593 000	606 100	638 400	685 400
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	Tillegg for ans.	614 100	14 600	10 500	34 200	71 700
		Laveste årslønn		628 700	639 200	673 400	745 100
	Lektor med tilleggsutdanning	Tillegg for ans.	633 600	13 900	13 300	34 200	83 000
		Laveste årslønn		647 500	660 800	695 000	778 000

Stillingsgrupper		Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet - pr. 1.5.2024					
			Garantilønn	6 år Ans.tillegg	8 år Ans.tillegg	10 år Ans.tillegg	16 år Ans.tillegg
Gruppe 1	Stillinger uten særskilt krav til utdanning	Tillegg for ans.	382 500	3 000	8 100	46 300	39 800
		Laveste årslønn		385 500	393 600	439 900	479 700
	Fagarbeiderstillinger/ tilsv. fagarbeiderstillinger	Tillegg for ans.	437 300	4 200	11 400	43 800	16 400
		Laveste årslønn		441 500	452 900	496 700	513 100

Stillingsgrupper		Garantilønn og lønnstillegg for ansiennitet - pr. 1.5.2024					
			Garantilønn	6 år Ans.tillegg	8 år Ans.tillegg	10 år Ans.tillegg	16 år Ans.tillegg
Gruppe 2	Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	584 000	9 000	13 100	32 300	47 000
		Laveste årslønn		593 000	606 100	638 400	685 400

Gruppe 2	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	for ans.	548 400	11 000	20 200	24 200	22 800
		Laveste årslønn		560 200	580 400	604 600	627 400
	Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning	Tillegg for ans.	584 000	9 000	13 100	32 300	47 000
		Laveste årslønn		593 000	606 100	638 400	685 400
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	Tillegg for ans.	614 100	14 600	10 500	34 200	71 700
		Laveste årslønn		628 700	639 200	673 400	745 100
	Lektor med tilleggsutdanning	Tillegg for ans.	633 600	13 900	13 300	34 200	83 000
		Laveste årslønn		647 500	660 800	695 000	778 000

Tariffavtaler ved arbeidsplasser

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

- Organisert og regulert arbeidsliv
- Alle medlemmer skal ha en tariffavtale
- Tariffavtaler sikrer likeverdige lønns- og arbeidsvilkår

Hovedregler om arbeidstid

Vanlig arbeidstid

- Maksimalt 9 timer i løpet av 24 timer og 40 timer i løpet av 7 dager, jf. **AML § 10-4 (1)**.

Kortere arbeidstid for enkelte grupper

- For arbeid av særlig belastende art, som nattarbeid eller skiftarbeid, er den ukentlige arbeidstiden redusert til 38 eller 36 timer avhengig av belastningsnivå, jf. **AML § 10-4 (4)**.

Overtid

- Arbeid utover avtalt arbeidstid er overtid og kan maksimalt være:
 - 10 timer i løpet av 7 dager.
 - 25 timer i løpet av 4 uker.
 - 200 timer per år, jf. **AML § 10-6 (4)**.

- Sentrale, kollektive arbeidstidsavtaler
- Arbeidsoppgaver innenfor arbeidstid
- Mer tid til:
 - For- og etterarbeid
 - Pedagogisk ledelse
 - Forskning
 - Utvikling og faglig ajourføring
- Autonomi – innvirkning på bruk av og organisering av arbeidstid
- Vern mot arbeidsbelastning

Arbeidstid - Barnehage

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

- [SFS 2201 Arbeidstid barnehage](#)
 - Minst fire timer gjennomsnitt
- [Hovedavtale og hovedtariffavtale 2022-2024 | PBL](#)
 - 4 timer ubunden tid
- [B-del-norlandia-2024-2026.pdf](#)
 - 4 timer ubunden tid

- Vi skal kreve / synliggjøre behovet for mer enn 4 timer
- Vi skal vektlegge at tapt tid skal erstattes
- Vi skal vektlegge at drøfting/samråd blir tatt i bruk i barnehagene

Arbeidstid – Skole (SFS 2213)

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

- Arbeidsårets lengde
 - 1687,5 timer
 - Fordelt på elevens skoleår + 6 dager à 7,5 timer
 - Planfestet tid
 - Skal være på skolen om ikke annet er avtalt
 - Tiden til undervisning ligger også i dette
 - Kan ikke daglig deles opp
 - Hhv. 1300, 1225 og 1150 timer
 - Ikke planfestet tid – resterende.
 - Kan brukes hvor læreren ønsker.
- Årsrammetimer
 - Undervisningstimene – ulikt på fag og trinn
Vises i årstimer å tariffavtalen
- 14 dagers varsel på endringer

Trinn	Årsramme
Barnetrinnet	741/988
	Alle fag
Ungdomstrinnet	606/808
	Norsk
	Samisk som førstespråk
	Tegnspråk som førstespråk
	Norsk fordypning
	Tegnspråk fordypning
	635/847
	Engelsk
	Engelsk fordypning
	Mat og helse
	664/885
	Øvrige fag
	711/948
	Kunst og håndverk
	Kroppsøving

- Helsefremmende arbeidsmiljø
 - Faglig autonomi
 - Mestring
 - Samarbeid
 - Læring
 - Balanse
 - Forventninger
 - Profesjonelt handlingsrom

Essensielt for at skole og barnehage skal kunne gi et godt utdanningsmiljø

Politisk grunnlagsdokument

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

- Trygge og helsefremmende arbeidsplasser
- Flere barnehagelærere og økt bemanning i barnehagen
- Styring av utdanningssektoren
- Lønnspolitisk offensiv for lærere i skolen

- Hva er rettferdig lønn?
- Hvordan påvirker arbeidsvilkår trivsel?
- Hva betyr mest i arbeidslivet?
 - Lønn?
 - Pensjon?
 - Mulighet for faglig utvikling?
 - Fleksibel arbeidstid?
 - Godt psykososialt arbeidsliv?

Hvorfor være fagorganisert?

Ungseminar 18.-19. november 2024
Trygve Svenning - Fylkesstyret

